

BLI VALPENS ALLRA BÄSTA VÄN

Det är en stor glädje att som nybliven hundägare få hem sin efterlängtrade valp, men också ett stort ansvar. Det är mycket som den lilla hunden behöver lära sig, men faktiskt ännu mer som du själv bör tänka på. En god relation och en väluppfostrad hund kommer nämligen inte alldeles av sig själv.

TEXT: ANNA PERSSON FOTO: ISTOCK PHOTO

I förra numret av Brukshunden skrev vi om när valpen kommer till sitt nya hem. Det handlade bland annat om att den unga hunden behöver få vänja sig vid sin nya tillvaro i lugn och ro, och kravlöst upptäcka livet utanför hemmet. Med lek, beröm och belöningar lockas valpen till rätt beteenden och goda vanor.

Den här artikeln handlar om när valpen blivit hemma-stadd och ett par veckor äldre. Nu ligger prioriteringen på att skapa en långsiktigt god relation mellan dig och din hund. Vi vill att hunden ser dig som en resurs, någon som den har stor nytta av och gärna vill vara tillsammans med. Det är också dags att börja fostra valpen, vilket innebär att lära ut hur den bör uppföra sig i olika situationer.

BLI VALPENS STÖRSTA RESURS

Att vara en resurs innebär att du ska vara den som står för det som hunden tycker är roligt och spännande. Det handlar till exempel om att ta initiativet till lek och annan eftertraktad aktivitet. Om hunden lär sig att det är du som erbjuder det som den tycker allra mest om (lek, beröm, belöningar, upptäcktsfärder mm) så kommer den att vända sig till dig med förväntan och tycka mycket om att vara tillsammans med dig. Att vara en resurs innebär också att ge trygghet och se till att valpen inte blir skrämmd eller illa bemött.

LEK MYCKET OCH OFTA

De flesta valpar älskar att leka. Att bli sin hunds bästa lekompis är därför ett säkert sätt att bli en mycket viktig person i dess liv. Det finns många olika sätt att leka. Ta reda på vad just din hund tycker är roligt, men tänk även på att variera dig och erbjuda nya, spännande lekar. Ta också med valpen på roliga utflykter där den får utveckla sina sinnen

med enkla nosövningar och andra utmanande aktiviteter. Se till att dessa tillfällen blir glada och trevliga, så att valpen skapar en positiv förväntan på er tid tillsammans.

Det är även viktigt att träna passivitet i olika miljöer, att vänja hunden vid att ni lugnt och tryggt kan slappna av tillsammans. Kanske äta något gott eller bara mysa ihop.

Med en liknelse från serietidningarnas värld så vill vi att valpen ska titta på dig med stjärnor i ögonen och uttrycket "Min stora idol!" i en tankebubbla ovanför sitt huvud. Genom denna idolstatus kommer du att få en hund som vill vara i din närhet och tycker om att samarbeta med dig, vilket är en mycket bra grund inför kommande träning.

GRUNDLÄGGANDE FOSTRAN

Förutom idolskapet så ska du vara en vänlig och rättvis ledare för din hund. Ibland tolkas ordet "ledarskap" som något negativt, men inom Svenska brukshundklubben (SBK) innebär det att vara en god ledare som under ömsesidig tillit visar vägen till rätt beteenden.

Att ha hund innebär ett stort ansvar, både mot hunden och dess omgivning. Du måste se till att din hund uppför sig på ett acceptabelt sätt och att du har kontroll över de situationer som kan uppstå. Det gäller särskilt resursstarka brukshundar där fostran är en viktig förutsättning för att utveckla hunden till en välfungerande individ i samhället.

Men alla hundar mår bra av att ha en ledare som lär ut vad som är tillåtet eller inte, och även små hundar behöver uppfostras.

ATT SÄTTA GRÄNSER

När det kommer till fostran är en god relation och hundens uppfattning av din betydelse ett villkor för att hunden ska vara beredd att lyssna till dig och acceptera de gränser du sätter upp. Om du har en hund som lyssnar på vad du har att säga och är beredd att rätta sig efter det så kan du undvika många besvärliga situationer.

När hunden utför ett oönskat beteende så behöver tillrättavisningen vara så tydlig att hunden förstår skillnaden mellan rätt och fel. Du behöver inte använda en hög eller arg röst, men tala gärna i ett lägre tonläge så lär sig valpen att förknippa denna ton med att du inte är nöjd. Om du är otydlig kommer valpen inte att förstå dig eller kanske uppfatta ditt budskap som något den inte behöver bry sig om. Det kan också hända att en mer osäker valp blir illa berörd eller skrämmd av en tillsägelse som den inte förstår.

Styrkan i tillrättavisningen måste anpassas efter individ och situation. Du kan se om hunden har förstått genom att den avbryter sitt beteende och istället riktar sin uppmärksamhet mot dig. Om valpen fortsätter med eller utvecklar beteendet så har den inte förstått. Då får du försöka vara lite tydligare nästa gång. Att arrangera situationer med hjälp av några vänner är ett bra sätt att vara förberedd och se hur väl hunden uppfattar och förstår sin tillrättavisning. Undvik att ta tag i hunden vid en tillsägelse. Vi vill att hundar ska förknippa våra händer med trevligt umgänge och trygghet. En hund som blir hårdhänt tagen i nackskinnet eller nedlagd på rygg, kan tappa förtroendet för sin ägare. I värsta fall kan den börja försvara sig, vilket kan leda till stora framtida problem.

När du ser att hunden tar till sig av tillrättavisningen så ska du snabbt växla över till att istället berömma, belöna med lek, godis eller klappa om den. Då blir det tydligt för hunden att den har gjort ett bra val och att du är nöjd med dess agerande. Hunden har lärt sig något mycket viktigt; att lyssna på din tillrättavisning och att det felaktiga beteendet inte bör upprepas.

HÅLL KOLL PÅ BALANSRÄKNINGEN

Unga hundar kan fresta vårt tålmod och ibland är det svårt att inte bli arg. Men även om du blir upprörd eller besviken så måste du försöka behålla ditt lugn. Att "jävlas" är en mänsklig egenskap som inte förekommer hos hundar. Om de gör något otillåtet eller inte lyder, så beror det vanligtvis på att de inte har fått lära sig eller inte har förstått. Det är vårt ansvar att lära ut rätt beteenden i olika situationer och vi kan inte ställa krav på den unga hunden förrän vi är säkra på att den vet vad som förväntas av den.

Du ska också vara uppmärksam så att valpens tillvaro inte fylls av "nej-ord" eller andra negativa förmaningar. Om hunden upplever för många eller för täta korrigeringar så kan det tära på er relation och du bör motverka detta genom att skapa situationer där den får göra rätt och kan belönas.

Alla hundägare behöver då och då fundera på relationen till sin hund och se till att balansräkningen alltid visar på mer beröm och uppmuntran än korrigeringar. Att upprätthålla en god relation är en ambition som bör bestå under hundens hela liv. ■

NÄR DET KOMMER TILL FOSTRAN ÄR EN GOD RELATION OCH HUNDENS UPPFATTNING AV DIN BETYDELSE ETT VILLKOR FÖR ATT HUNDEN SKA VARA BEREDD ATT LYSSNA TILL DIG OCH ACCEPTERA DE GRÄNSER DU SÄTTER UPP.